

ДЖЕВНИКЪ

(СТЕНОГРАФИЧЕСКИ)

НА

VI ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

(ТРЕТЯ РЕДОВНА СЕССИЯ).

— ❦ —

V Засѣдание, Сѣбота, 24 Октомврий, 1892 год.

(Отворено въ 9½ часа прѣди пладнѣ, подѣ прѣдсѣдателството на подпрѣдсѣдателя г-на Д. Петковъ).

Отсутствувать: А. Георгиевъ, А. Минчевъ, А. Цвѣтковъ, А. Самоковлиевъ, Афузъ Ахмедъ Х. Мехмедовъ, А. Семизовъ, А. Есадовъ, А. Поповъ, Г. П. Колбовъ, Г. Найденовъ, Г. Иончевъ, Г. Калиновъ, Г. Данчовъ, Д-ръ Странски, Д. Попповъ, Д-ръ Стояновичъ. Д. Георгиевъ, Д-ръ С. Андониадисъ, Д-ръ Чомаковъ, Д. Свѣщаровъ, Д. Тончовъ, Д. Радановъ, Д. Байчевъ, Д. Боевъ, Д. С. Черневъ, Е. Друмевъ, Ж. Момчевъ, И. Стоковъ, И. Стояновъ, И. Алексиевъ, И. Богдановъ, И. Стояновъ, И. Мандиковъ, И. Манчевъ, И. Сакаровъ, И. Петровъ, И. Янаковъ, И. Кълвачевъ, И. Халачевъ, И. Маджаровъ, К. Попповъ, К. Ангеловъ, К. Жековъ, К. Станчевъ, К. Велевъ, К. Стойловъ, Л. Диноловъ, М. Якубовъ, М. Марковъ, Мехмедъ Ефенди Юмеровъ, Н. Ючъ-Орманский, Н. Х. Генева, Н. Странский, Н. Руменовъ, Н. Момчиловъ, Н. Коларовъ, Неджибъ-Бей Чилингировъ, Османъ Кечели, Османъ Бей, П. Шилевъ, П. Тодоровъ, П. Чаушовъ, П. Нейковъ, П. Икономовъ, С. Кьойбашиевъ, С. Симеоновъ, С. Величковъ, Т. Х. Тошевъ, Т. Икономовъ, Ф. Мариновъ, Х. Василь Холевичъ, Х. Стефановъ, Х. Сапунджиевъ, Х. Ивановъ, Хасанъ-Бей, Х. Векиловъ, Х. Ангеловъ, Шербетчи Халилъ, Я. Руселиевъ, Я. Урумовъ, Я. Попповъ.

Прѣдсѣд.: (Звъни). Отъ цѣлото число прѣдстави-тели, въ днешното засѣдание присѣдствувать 207 души; има, значи, законното число прѣдставители, за да се пристъпи къмъ разглеждане положенитѣ на дневний редъ въпроси.

На дневний редъ за днешното засѣдание имаме слѣ-дующитѣ въпроси:

I) Избиране депутация за поднасяние отговора на Тронното Слово; и

II) Докладъ на прошетарната комиссия.

Какъ желае Нар. Събрание да стане избирането на депутацията?

Хр. Конкилевъ: Азъ мисля, че най-добрѣ ще бѣде самó бюрото да прѣдлага лицата, които ще влѣзатъ въ тая депутация.

Прѣдсѣд.: По общеприетий редъ, къмъ депута-цията, състояща се отъ бюрото и комиссията, се прибавятъ още 10—12 души. За това моля Нар. Съ-брание да рѣши: още колко души да се прибавятъ къмъ бюрото и комиссията, която е изработила проекта за отговоръ на Тронното Слово.

Хр. Конкилевъ: Азъ прѣдлагамъ да се прибавятъ още 10 души.

Дим. Кознички: Да се прибавятъ още 12 души.

Прѣдсѣд.: Съгласно ли е Нар. Събрание да се при-бавятъ още 12 души? (Гласове: Съгласни!)

Който не приема да се прибавятъ още 12 души, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Г-нъ Конкилевъ прѣдлага, щото лицата за въ депу-тацията да се прѣдлагатъ отъ бюрото. — Ще се гла-сува. Който не приема щото лицата, които ще влѣзатъ въ депутацията, да се прѣдлагатъ отъ бюрото, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Жоржа Момчова.

Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никој не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Д-ра Золотовича.

Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никој не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Кесимъ Зааде.

Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никој не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Мика Гицовъ.

Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никој не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Хаджи Яхя Юмеровъ.

Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никој не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Калча Пасковъ.

Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никој не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Велика Христовъ.

Който го не приема, да си вдигне ржката, (Никој не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Статъ Паница.

Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никој не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Ивана Стамболовъ.

Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никој не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Якова Матакиевъ.

Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никој не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Петра Гюзелевъ.

Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никој не вдига). Приема се.

Бюрото прѣдлага г-на Хр. Никифоровъ.

Който го не приема, да си вдигне ржката. (Никој не вдига). Приема се.

И тѣй, за членове въ депутацията се избраха Г. г.: Жоржо Момчовъ, Д-ръ Золотовичъ, Кесимъ Зааде, Мико Гицовъ, Хаджи Яхя, Калчо Пасковъ, Велико Христовъ, Статъ Паница, Ив. Стамболовъ, Яковъ Матакиевъ, Петръ Гюзелевъ и Хр. Никифоровъ.

Слѣдъ това на дневенъ редъ иде: докладъ отъ просетарната коммиссия.

Доклад. Дим. Кознички: Г-да прѣдставители! Ще се докладва прошенieto на Антонъ Ивановъ Правка, руски подданикъ, дошелъ въ България прѣзъ 1877 г., занимава се съ писарска длѣжностъ въ 5-й пѣши Дунавский полкъ. Просителтъ прѣдставя единъ актъ, съставенъ отъ Русенския Общински Кметъ, съгласно законтъ за приемане на български подданици, отъ който актъ се вижда, че негова милостъ се отличавалъ съ добро повѣдение и пр. Той се билъ оженилъ за българка и ималъ свои къща въ г. Руссе. На това основание, коммиссията рѣши да се приеме за български подданикъ и моли Нар. Събрание да го приеме за такъвъ.

Ст. Ив. Цвикю: Искамъ да кажа, че надлѣжний м-ръ отсѣтствува сега, а пъкъ такивато прошения не трѣбва да се докладватъ до тогава, до когато не присѣтствува и г-нъ М-рътъ на Външнитѣ Дѣла.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Цвикю! Има законъ по който просетарната коммиссия се е ржководила въ случай, и макаръ да отсѣтствува г-нъ М-рътъ на Външнитѣ Дѣла, докладванието на подобни прошения може пакъ да става, понеже коммиссията е имала прѣдвидѣ всичкитѣ прѣдписания на закона.

Доклад.: Г-да прѣдставители! Коммиссията на това основание е приела да докладва днесъ такива прошения, защото миналата година се проводиха нѣколко подобни прошения на г-на М-ра на Външнитѣ Дѣла и той, чрѣзъ свои юристъ—консултъ бѣше далъ резолюции на всѣко прошение, че можатъ да се приематъ просителитѣ за наши подданици. Сега, прѣдъ видѣ на това, макаръ и г-нъ М-рътъ да отсѣтствува, докладванието на такивато прошения може да стане, понеже на подобни прошения е написана резолюция, че можатъ да се приематъ просителитѣ за български подданици, щомъ сж изпълнили формалноститѣ, изисквани отъ 19 и 20 членове. Тукъ нѣма друга нѣкои формалностъ да е пропусната и прѣдписанията на законтъ за приемане на български подданици, като сж изпълнени, за това докладвамъ.

Ст. Ив. Цвикю: Миналата година Нар. Събрание взе такова едно рѣшение, относительно приеманieto на български подданици, че непрѣмѣнно се трѣбва присѣтствието на г-на М-ра на Външнитѣ Дѣла, за да искаже и той своето мнѣние: да ли да се приеме извѣстенъ просителъ за наши подданикъ или не. За това, понеже има такова рѣшение взето отъ Събранието, азъ намирамъ, че щомъ отсѣтствува г-нъ М-ръ на Външнитѣ Дѣла, не може да се докладватъ такива прошения. Той може да даде нѣкои обяснения, отъ които да се види, може ли да се приеме просителтъ за български подданикъ, или пъкъ има нѣкои прѣчки, по които да се не приеме. За това, намирамъ за добръ, че не трѣбва да гледаме подобни прошения, като отсѣтствува надлѣжний М-ръ.

Доклад.: Азъ мисля, г-да прѣдставители, че нѣма за какво да се отлага това прошение. Тукъ има приложенъ единъ актъ, съставенъ отъ общинското управление, отъ който актъ се вижда, че просителтъ живѣе въ България 14 години и е човѣкъ съ добро поведение. Най-сетнѣ тукъ работата е за единъ писаръ, който не е Богъ знае какъвъ опасенъ човѣкъ. Той е на 41 годишна възраст.

Г. Бараколевъ: Азъ мисля, че прѣдложенieto на г-на Цвикя е на мѣстото си и докладванието на това прошение трѣбва да се отложи, за да присѣтствува и г-нъ М-рътъ. Г-нъ докладчиктъ каза тукъ, че просителтъ живѣе отъ 14 години въ България, но той не можъ да ни каже да ли сѣ въ Руссе е живѣлъ или и другадѣ. Може да е живѣлъ и на друго мѣсто и отъ 2—3 години да се е прѣселилъ въ Руссе. За това, азъ се съ-

гласявамъ съ прѣдложението на г-на Цвикия — да се отложи докладванието на това прошение, за да присъствува и г-нъ М-рътъ.

Ст. Ив. Цвикия: Г-да прѣдставители! Тукъ не е работата за туй, което говори г-нъ Караколевъ. Азъ зная положително, че има рѣшение отъ Събранието, да не се докладватъ такива прошения въ отсъствието на надлъжния М-ръ. Тоя човѣкъ ний можемъ да приемемъ за български подданикъ, като е изпълнилъ всичкитѣ формалности на закона, ами като отсъствува надлъжний М-ръ, да ни даде обяснения по въпроса, отъ гдѣ ще знаемъ ний да ли просителтъ е изпълнилъ всичкитѣ условия, които се изискватъ отъ законитѣ на оная държава, на която е той до сега подданикъ? Ний знаемъ, че има хора, които сж искали да станатъ наши подданици, а пъкъ не сж изпълнили прѣдписанията на законитѣ отъ тѣхната държава и послѣ сж се повдигали спорове за тѣхъ. Прѣдъ видъ на това, миналата година като се разискваше по тоя въпросъ, г-нъ М-рътъ на Външнитѣ Дѣла искава мнѣние, което се прие и отъ Събранието, че когато ще се докладватъ прошения отъ подобенъ родъ, да се чака и неговото присѣствие, та да може да се види да ли просителтъ е изпълнилъ всичко, което законитѣ на неговата страна изискватъ. За това, азъ настоявамъ, че при докладванието на подобни прошения, непрѣменно трѣбва да присѣствува и надлъжний М-ръ, за да дава нужднитѣ обяснения.

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори още по тоя въпросъ? (Гласове: Не желаетъ). Ще се гласува. Който желаетъ да се говори още по тоя въпросъ, да си вдигне рѣката. (Никой не вдига). Значи дебатитѣ се прѣкратяватъ.

Има прѣдложение отъ г-на Цвикия, да не се докладватъ прошенията за подданство, до гдѣто не присѣствува надлъжний М-ръ, за да дава и той своето мнѣние. Ще се гласува. Който не приема прѣдложението на г-на Цвикия, да си вдигне рѣката. (Никой не вдига). Значи, прошенията за подданство нѣма да се докладватъ въ отсъствието на надлъжний М-ръ.

Доклад.: Понеже всичкитѣ прошения, съ докладванието на които съмъ патоваренъ, сж за подданство, нѣма и да ги докладвамъ сега.

Прѣдсѣд.: Тогава ще се докладватъ други прошения.

Доклад. Пушкиаровъ: Промение отъ Калина Попъ Ангелова, отъ с. Яссъ-Кория, Пещерска околия, съпруга на священника Ангелъ Ивановъ, който прѣвъзъ 1876 година вземалъ най-живо участие въ възстанието. Той участвувалъ въ сражението, станало тогава около Брацигово; послѣ билъ уловенъ отъ турцитѣ, билъ мъченъ и изезаванъ прѣдъ очитѣ на просителката и испратенъ на заточение въ островъ Къбръкъ, гдѣто, отъ тежкитѣ изезавания, се билъ и поминалъ. Просителката била сега въ крайно бѣдно положение и за това проси да ѝ се отпусне една пенсия, за да може да се прѣхранва. Тя прилага при прошениято си едно свидѣтелство, дадено ѝ отъ общината на с. Яссъ-Кория, отъ което се вижда,

че мъжъ ѝ попъ Ангелъ Ивановъ е вземалъ живо участие, както въ възстанието, тѣй и въ сражението при Брацигово. Прѣдъ видъ на това, комиссията въ засѣданието си отъ 24 Октомврий миналата година, е рѣшила да ѝ се отпусне една мѣсечна пенсия отъ 30 лева. (Единъ гласъ: Дѣца нѣщо има ли?) Има шесть дѣца: Иванъ, Христо, Петръ, Благоя, отъ които първий на 30 години, вторий на 26, третий на 22 и четвъртий на 20 години и двѣ дѣщери: Екатерина на 24 години и Васила на 17 години. Всичкитѣ, съ изключение на Васила, били оженени и биле тоже бѣдни, така щото ни единъ отъ тѣхъ не можалъ да прѣхранва майка си.

Юрданъ Юрдановъ: Азъ моля г-на докладчика да ми обясни съ кого е билъ мъжътъ на просителката, гдѣ е участвувалъ и кой му е билъ прѣдводителя? Той не ни каза това и азъ не зная за какво жената му иска пенсия.

Доклад.: Тукъ, както въ прошениято, така и въ свидѣтелството, се казва, че е вземалъ участие въ възстанието и че е участвувалъ въ сражението, станало около Брацигово.

Юрданъ Юрдановъ: Мнозина, които сж вземали участие въ възстанията и сраженията, съ такива прошения ласкаятъ цѣлата камара и правителството. Азъ зная, че сж се подавали много такива прошения, все за поборничество, и отъ хора, които не сж вземали никадѣ никакво участие, а пъкъ искатъ пенсии. Азъ се съмнявамъ, че поветото отъ прошенията сж фалшиви и не съдържатъ истината; за това трѣбва да гледаме съ особено внимание на тѣхъ, за да се не даватъ на вѣтеръ паритѣ.

Доклад.: Азъ като докладчикъ, изказвамъ само мнѣнието на комиссията, която е разгледала това прошение още миналата година и е рѣшила това, което понапрѣдъ ви казахъ. Сега остава на Нар. Събрание да се произнесе както иска.

Дим. Кознички: Г-да прѣдставители! Рѣшенията на комиссията, които сега ви се докладватъ отъ г-на докладчика, сж рѣшения взети отъ 24 души прѣдставители, избранни отъ васъ. Още миналата година комиссията е взела това рѣшение, което сега ви се докладва и вий сте свободни да го приемите или не. Може би г-нъ докладчикътъ да не е научилъ, че комиссията прѣди да вземе такова рѣшение, е питала и други нѣкои г-да прѣдставители за това, което просителката излага въ прошениято си. Азъ помня много добрѣ, че имаше прѣдставители, които казаха, че мъжътъ на просителката дѣйствително е вземалъ участие въ възстанието и въ сражението около Брацигово. Съ други думи казано, потвърдиха всичко, което просителката излага въ прошениято си. На това основание, комиссията взема такова рѣшение, а защото неможда да ви го докладва миналата година, докладва ви го сега. Сега, отъ васъ зависи да отпусните или не пенсия на просителката. Колкото пъкъ до исканието на г-на Юр. Юрдановъ, да се каже кой е билъ водителтъ на покойния

мжжъ на просителката, такова нѣщо комиссията не знае, нито пъкъ е намирала за нужно да узнава. За всичко комиссията се е удостоверила отъ други хора, за това е и взела такова рѣшение, а пъкъ отъ васъ зависи да го приемите или не.

Вас, Икономовъ: Г-да прѣдставители! Азъ съмъ на мнѣние, че трѣбва да се присъединимъ къмъ рѣшението на почитаемата комиссия и съображенията ми сж слѣдующитѣ. Обязательно не е нужно, щото такива просители непрѣмѣнно да прѣдставятъ и доказателства: кой е билъ войводата, или кой е билъ дружиниятъ командиръ на мжжа ѝ. Такова доказателство не е нужно, защото тя е прѣдставила документъ отъ надлѣжното учреждение, на което държавата има довѣрие.

Относително думитѣ на прѣждеговорившия г-нъ, който каза, че свидѣтелството било фалшиво, ще кажа, че азъ неможъ да се съглася съ него, защото не допушамъ, че едно общинско управление ще отиде до тамъ, щото да издава фалшиви свидѣтелства. Фалшиво, фалшиво свидѣтелство! Г-да прѣдставители! Ако е фалшиво, то може да се прати на надлежний прокуроръ, който ще вземе потребнитѣ мѣрки и щомъ се докаже фалшивостта, пенсията ще бѣде прѣкратена и авторътъ му наказанъ. Азъ не допушамъ да е направено такова нѣщо. Тукъ вдовицата, която проси да ѝ се отпусне пенсия, е изложила всичко и комиссията като го е провѣрила, рѣшила е да ѝ се удовлетвори исканието, като ѝ се отпусне 30 лева мѣсечна пенсия. Обаче най-голѣмото прѣпятствие, което се явява въ случая, е, че тя има трима синове, които сж способни да я хранятъ. При все това обаче, всичкитѣ прѣдставени доказателства идатъ да ни убѣдятъ, че ний сме длѣжни да ѝ дадемъ това, което иска.

Г-да прѣдставители! Имайте прѣдъ видъ и това обстоятелство, че сега, споредъ новий законъ, ний даваме на много малчугани отъ 25—30 годишна възраст, по-голѣми и даже много голѣми пенсии. Сега, като е така работата, нима на народнитѣ поборници, които сж рисковали не само всичко, каквото сж имали, но и животътъ си, за да имаме днесъ чиновници, не трѣбва да имъ даваме пенсии? Азъ мисля, че въ тоя случай комиссията е взела много справедливо рѣшение и за това трѣбва да се присъединимъ къмъ нейното рѣшение.

Зах. Градинаровъ: Г-да прѣдставители! Азъ ще бѣдъ много краткъ, защото по причини вамъ извѣстни, не ми е възможно да говоря по-надълго. Ще кажа нѣколко думи по въпроса, който сега ни занимава, та да видимъ имаме ли основание да отпуснемъ пенсия на просителката, или не. Далечъ е отъ мене мисълта да казвамъ, че всичкитѣ общински управления, които издаватъ подобни свидѣтелства, сж фалшиви; но азъ не можъ и да се съглася, че пъкъ всичкитѣ свидѣтелства сж както Св. Евангелие, защото имамъ факти, за да вѣрвамъ, че ставатъ такива нѣща. Миналата година въ мое отсъствие единъ такъвъ г-нъ отъ Търново, излѣга Събранието и отскуба по 20 лева пенсия. Той прѣдстави

едно свидѣтелство отъ 25 общини, съ което заблуди Събранието, че като зималъ участие въ извѣстно патриотическо дѣло, билъ падналь отъ една канара и си счупилъ кракътъ, когато цѣлото Търново знае, че той е тѣй роденъ отъ майка си. Това е вѣрно и който се интересува, нека отиде въ канцеларията на Събранието и ще види стереотипътъ на свидѣтелството, което се намира тамъ. Ето защо ний не трѣбва да вѣрваме на всички тѣя свидѣтелства, прѣди да се удостовери тѣхната истинностъ, та да не вършимъ работи, които не трѣбва да вършимъ. Жално ми е само туй, че тукъ се чуватъ думи отъ единъ народенъ прѣдставитель, който упрѣква единъ законъ, за когото е самъ гласуваль. Една Латинска поговорка казва: „Dura-lex-sed-lex“ — Лошъ законъ, но законъ. Кѣдѣ бѣше г-нъ Икономовъ миналата година? Има законъ и се ползватъ хората отъ него, защото прослуженитѣ години имъ даватъ право. Нима е грѣхота или срамота това? Ако г-нъ Икономовъ, намира нѣщо лопо въ закона, нека внесе едно прѣдложение и да поиска да го измѣни или допълни, щомъ вижда, че липсува нѣщо въ него; но да го упрѣква, азъ не разбирамъ.

Ето защо, въ случая, който ни занимава сега, азъ нѣма да се съглася да се отпусне пенсия на просителката. Ний трѣбва да знаемъ, че у насъ има законъ за поборницитѣ и въ него е казано, че ако нѣкой поборникъ нѣма свидѣтелство отъ своя командиръ или отъ своя войвода, то той трѣбва да прѣдстави удостоверение отъ нѣколко души свои другари—поборници и така да докаже, че е билъ еди-дѣ си, или пъкъ, че е земалъ участие въ еди-кое и еди-кое патриотическо дѣло и пр. Тукъ ний не даваме на хората садака, но даваме пенсия, защото сж заслужили на отечеството и иматъ нужда. Най-сѣтне, просителката нѣма нужда, защото има трима синове, като соколи, та нима тѣ неможатъ да я хранятъ? Ако синоветѣ ѝ се отказватъ да я хранятъ, има законъ за това и тя може да се обърне къмъ надлежното сѣдилище и чрѣзъ сѣдебно рѣшение да ги принуди да я хранятъ и поддържатъ. За това, моля Нар. Събрание да остави просбата на просителката безъ послѣдствие.

Доклад.: Освѣнъ свидѣтелството отъ общинското управление, просителката е прѣдставила и свидѣтелство отъ околийскій началникъ, отъ което се види, че покойний ѝ мжжъ дѣйствително е вземалъ участие въ възстанието и въ сражението около Брацигово, и че синоветѣ ѝ наистина сж бѣдни до толкова, щото да не можатъ да я поддържатъ. За това тукъ не може да се мисли друго, освѣнъ, че просителката е лишена отъ всѣка поддржка и за това не ще бѣде злѣ, ако ѝ се отпусне една мѣсечна пенсия, каквато комиссията прѣдлага.

Юста Диновъ: Г-да Прѣдставители! Азъ щѣхъ да кажа нѣколко думи относително фалшивостта на свидѣтелството, че прошетарната комиссия не е компетентна да разгледва да ли извѣстно свидѣтелство е

фалшиво или не. Г-нъ Градинаровъ каза, че имало единъ Търновчанинъ, който билъ прѣдставилъ въ Сѣ-бранието фалшиво свидѣтелство и така билъ пенсиониранъ. И азъ вѣрвамъ, че може да е станало подобно нѣщо, но ако отхвърлимъ това свидѣтелство на просителката, тогава азъ не зная на кои свидѣтелства да вѣрваме. Ако има фалшиви свидѣтелства, има компетентни власти, които могатъ да изслѣдватъ работата и да накажатъ виновнитѣ; но да вмѣняваме това въ обязанность на просителката комиссия, не разбирамъ. Сега, ако мжжътъ на тая просителка е правилъ хайдутлъкъ, та за това да е испратенъ на заточение, то е друго нѣщо; но тукъ се удостовѣрява, че е вършилъ онова което съпругата му излага въ прошениято си, и за това комиссията е направила добръ, като е рѣшила да се пенсионира просителката.

Относително пъкъ въпросътъ, който г-нъ Юрдановъ повдигна, ще кажа, че не всичкитѣ хора сж дѣйствували подъ войводи и командири. Има хора, и такива сж по-вечето, които не се биле главатары, нито пъкъ сж биле подъ такива и тѣ не могатъ да издаватъ никакви удостовѣрения за други. Азъ зная единъ Гѣсковчанецъ Стойчо, който бѣше опрѣдѣленъ да убие нѣколко души, защото искаха да прѣдадхтъ Левски, та ако на майката на тоя човѣкъ се издадеше едно свидѣтелство, отъ общината — защото главатаръ е нѣмалъ — нима щѣхме да го сметемъ за фалшиво? Свидѣтелството, което просителката е прѣдставила, е издадено отъ едно общинско управление и да ли е то фалшиво или не, това не е работа на комиссията. Така се е ръководила комиссията и за това е изказала мнѣние, да се отпусне пенсия на просителката.

II. Зографски: Г-да! Азъ мисля, че твърдѣ се отдалечихме отъ въпроса. Ако г-нъ Градинаровъ съглежда, че може да ставатъ фалшификации, и такива пенсии да се отпущатъ, нѣма освѣнъ да внесе прѣдложение или законъ, по който камарата да се ръководи, за да се недопускатъ фалшификации. Защото почти всѣки пътъ, въ този день, излизаме да оспоряваме свидѣтелствата и принудени сме да разискваме все такива въпроси.

Относително истинността на свидѣтелството по прошениято, което се разглежда, и за бѣдното състояние на попадията, азъ като Т.-Пазарджичанинъ, който много добръ зная положението на тая просителка, мога да кажа, въ отговоръ на прѣдговорившия, кой е билъ войводата на покойния свѣщенникъ Ангелъ Ивановъ; той е тоже прѣдставителъ, намира се тукъ на тия скамейки. Ако искате, мога да го кажа; той е прѣдставителъ г. Гого Ангелиевъ. Покойникъ попъ Ангелъ, не е билъ въ онова врѣме само като свѣщенникъ или само като мирско лице, но е билъ нѣщо повече; наставлявалъ е населението да постоанствува, давалъ е най-голямъ куражъ на възстанниците, показалъ е заедно съ тѣхъ голямъ юначество, и турцитѣ много мъчно сж привзели на ново Брацигово, и не имъ е било тѣй лѣсно да въдвоятъ властьта си.

Нека да се несилава г-нъ Градинаровъ на синоветѣ на покойния; защото и тѣ сж бѣдни; но за тѣхъ нѣма защо сега да се говори тукъ. Колкото за попадията, тя е бѣдна, и нейния мжжъ свѣщенникъ като го нѣма вече между живитѣ, трѣбва да ѝ се отпусне пенсия.

Свѣщенникъ Попъ Ангелъ е зималъ най-живо участие въ възстаннето, слѣдъ разбиванието на което, той билъ хванатъ отъ турцитѣ, биевъ, мъченъ, откаранъ на заточение въ Азия, въ Кхѣрхъзъ, дѣто и умрѣлъ. Затова, азъ намирамъ за най-умѣстно прѣдложението на комиссията, и моля да се приеме отъ Народното Сѣбрание. И считамъ за исчерпанъ въпроса.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение за прѣкращаване дебатитѣ по тоя въпросъ. Има записани още 9 души. Желаетъ ли Нар. Сѣбрание да се говори още? (Гласове: Не желаетъ). Който желаетъ, да си вдигне ръката. (Двама-трима вдигатъ). Двама-трима вдигатъ, значи прѣкращаватъ се дебатитѣ. Ще дамъ на вотирание, първо прѣдложението на комиссията, което е: да се отпуснатъ на Калина Попъ Ангелова 30 лева мѣсечна пенсия. Който не приема това прѣдложение на комиссията, да си вдигне ръката. (5—6 души вдигатъ). Петъ-шестъ души вдигатъ, значи приема се.

Доклад.: Прошение отъ Дося Дюлгерина, синъ на Стойне Ковачтъ, родомъ отъ Дрѣново. Просителтътъ рѣсправя, че е отъ четата на патриота-герой Хр. Ботѣвъ; че зималъ участие въ всичкитѣ движения на четата. За доказателство на това, той посочва на № 118 отъ списъка, помѣстенъ въ биографията на Хр. Ботѣвъ, издадена отъ покойния Захария Стояновъ. Просителтътъ казва, че се намира въ бѣдно състояние и е остарѣлъ, не може да поддържа семейството си, и моли Нар. Сѣбрание да му отпусне една пенсия, съответствена съ принесенитѣ му заслуги. При прошениято си прилага и едно свидѣтелство, подписано отъ Юрданъ Юрдановъ, съ което, подписавшия се, удостовѣрява, че Досю Дюлгерина дѣйствително е отъ четата на Хр. Ботѣвъ, и че е зималъ активно участие въ всичкитѣ дѣйствия на четата. Има свидѣтелство и отъ Дрѣновското Градско Общинско Управление, съ което се удостовѣрява, че просителтътъ е участвувалъ въ всичкитѣ стражания, които е имала четата, до окончателното ѝ разбиване; че въ тая чета той се е записалъ въ Турно-Мугурели, че е въ съвършено бѣдно положение, билъ старъ, на 53 годишна възраст и ималъ 5-членно семейство.

Възъ основание на всичко това, комиссията изказва мнѣние да се отпуснатъ 40 лева мѣсечна пенсия на просителя.

Юр. Юрдановъ: Г-да прѣдставители! За тоя поборникъ много добръ знамъ, че ми е билъ другаръ. Въ 1876 год. като прѣмина съ четата на покойния Ботѣвъ, участвува въ всички сражения, които има четата съ турскитѣ войски и съ черкезитѣ. Най-послѣ, азъ като паднахъ раненъ въ тази чета, бѣше принудено момчето да стои при мене до като се изцѣря; но като се видѣхме въ опасность, принуденъ бѣхъ да го

отстраня, и затова го испратихъ да отиде да застигне четата, но тя вече бѣше разбита. Послѣ чухъ, че билъ уловенъ въ Тетевенската планина, закаранъ въ София, осъденъ на 15 год. затворъ, и послѣ освободенъ. Затова, моля, за такъвъ поборникъ, като е бѣденъ и има три дѣщери, да му се отпуснатъ 80 лева мѣсечна пенсия.

Прѣдсѣд.: Понеже никой не иска думата. . . Г-нъ Икономовъ има думата.

Вас. Икономовъ: Искамъ само това да кажа, че ако ще му се отпусне пенсия, прѣдложената сума е голѣма. Както и на другитѣ, да се отпусне и на тоя просителъ, не по-много отъ 30 лева мѣсечна пенсия.

Дим. Кознички: Г-да прѣдставители! Азъ мисля, че тукъ не трѣбва да се упорствува. На този поборникъ, трѣбва да се отпуснатъ поне 40 лева. Да ви справамъ за Ботѣвата чета, мисля, нѣма нужда. Истинна, има шийрети хора, както лицето, за което каза г-нъ Градинаровъ, на което Нар. Събрание е отпуснало пенсия за това, че укуцѣлъ съ едина кракъ, и ако таква хора сж излѣгали Нар. Събрание, тѣ сж излѣгали и правителството. Но просителтъ е юнакъ и най юнакъ поборникъ, та за това моля Нар. Събрание да се съгласи, ако неприеме прѣдложението на Инджето, поне прѣдложението на комиссията да приеме, да се отпуснатъ на просителя поне 40 лева мѣсечна пенсия.

Юр. Юрдановъ: Моля ви, г-да прѣдставители, азъ мисля, на тоя поборникъ, ако му се отпуснатъ 80 лева, мисля, че не сж нѣщо голѣмо за такъвъ единъ поборникъ, който е участвувалъ съ четата на Ботѣва въ най критически врѣмена. И тукъ фалшивостъ нѣма, нито може да бѣде, а просто гърдитѣ си е излагалъ заедно съ мене тоя човѣкъ, за което свидѣтелствувамъ. И защото виждамъ, че въ Дрѣново може да се помине и съ по-малко, за това прѣдлагамъ 80 лева и моля Нар. Събрание, както и почитаемата комиссия, да се съгласятъ на тая сума, за да може да поддържа просителя въ старитѣ си години, своето семейство. Толковъ по-вече, че на други такива поборници, като се е отпуцало и по-вече, на тоя 80 лева, мисля, не е много.

Хр. Кюкилевъ: Ако, г-да прѣдставители, дойдите да се съгласите на това, което каза единъ отъ г-да прѣдговорившитѣ, — да се отпуснатъ 30 лева — за което казвамъ, азъ крайно съжалявамъ, тогазъ най-добрѣ ще бѣде, да затворимъ тукъ вратата за такива поборници, защото, менъ ми се чини, че тамъ гдѣто се говори за четата на Ботѣва, ний трѣбва да мълчимъ. Тукъ отъ Ботѣвата чета излиза единъ човѣкъ, може би старъ, който е давалъ живота си за свободата, да се скжпимъ! Зарадъ туй, нѣма повече какво да кажа, защото се нажалихъ. Ще кажа само, че съмъ съгласенъ най-малко 80 лева да му се отпуснатъ. Ако е 30 лева, 40 лева, по-добрѣ и тѣхъ да му не даваме.

Хр. Дюбмеджиевъ: Г-да прѣдставители! Азъ мисля че нѣма защо повече да се справи, слѣдъ като изслушахме както г-на прѣдговорившия, така и г-на до-

кладчика, и, за да не продължаваме само да приазваме, азъ като се съгласявамъ съ прѣдложението на г-на Иорданова, на което моли да се съгласятъ и г-да прѣдставителитѣ, прѣдлагамъ да се гласуватъ прѣдложенията.

Прѣдсѣд.: Понеже никой другъ не иска думата, ще дамъ на вотирание, най-напрѣдъ прѣдложението на комиссията, което е да се отпуснатъ на Досе Дюлгерина 40 лева мѣсечна пенсия. Който не приема това прѣдложение, да си вдигне ржката. (Менпество). Малцина вдигатъ, значи приема се.

Доклад.: Прошение отъ Гена М. Николова отъ г. Орхание. Въ прошениято си просителката расправа, че спругътъ ѝ Маринъ Николовъ билъ членъ на революционния комитетъ и зималъ участие при Араба-Конашкото приклучение прѣзъ 1872 г., послѣдствие на което той билъ хванатъ и заточенъ въ Диаръ-Бекиръ, осъденъ на десетъ годишенъ затворъ, лѣжалъ тамъ шестъ години, но слѣдъ дадената амнистия по Санъ-Стефанския договоръ, билъ и той освободенъ и се завърналъ въ дома си. Но отъ тежкитѣ мжки и истезавания не на врѣме се поминалъ, като оставилъ четири дѣща на възраст: 19, 17, 8 и 6 години. Просителката моли Нар. Събрание да ѝ отпусне пенсия, съ която да може да поддържа дѣщата си. За подкрѣпление на прощата си, прилага едно свидѣтелство отъ нѣколко Орханийски граждани, удостовѣрено отъ Орханийското Градско Общинско Управление.

Комиссията е на мнѣние да се отпуснатъ на просителката 30 лева мѣсечна пенсия.

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори по това прошение? (Никой не иска думата). Понеже никой не иска думата, ще дамъ на вотирание. Който не приема да се отпуснатъ на Гена М. Николова 30 лева мѣсечна пенсия, да си вдигне ржката, (Никой не вдига). Приема се.

Доклад.: Прошение отъ Дим. Нановъ, жителъ отъ с. Видраре, по настоящемъ живущъ въ село Равнице, Тетевенска околия, опълченецъ отъ I-ва дружина на Българското Опълчение. Въ прошениято си просителя расправа, че при една ужасна битка, прѣзъ 1877 год., той билъ раненъ въ лѣвия кракъ, и лѣкарътъ, като намѣрилъ кракътъ му съвсѣмъ строшенъ, отрѣзалъ го подъ колѣното, и останалъ съ единъ кракъ. Той просилъ помощъ отъ М-рството, и на 20-й Януарий 1881 год. му се отпуснало 20 л. мѣсечно, 240 л. годишна пенсия, която той получава и до днесъ и съ нея се прѣпитава. Но тъй като сега семейното му положение се измѣнило, и днесъ ималъ седмочленно семейство, което съ 240 л. не можалъ да поддържа, проси да му се увеличи пенсията. При прошениято му има приложено свидѣтелство, съ което се удостовѣрява, че е получавалъ пенсия, и второ свидѣтелство отъ Равнишкото Селско Общинско Управление, което удостовѣрява, че просителя е свършено бѣденъ, и семейното му положение се е измѣнило.

Комиссията, въ засѣданието си отъ 19-й Ноем. мин. година, исказа мнѣние, да му се отпуснатъ 30 л. мѣсечна пенсия.

Вас. Икономовъ: Както изслушахте, г-да прѣдставители, по докладваното прошение, ний имаме работа съ човѣкъ, тойто е останалъ съ единъ кракъ, и който може да се каже — е половина човѣкъ. Като такъвъ, той не може да върши всичко по неговото занятие или по неговата специалност. Ний не на такива, но на по-здрави отъ него отпуснахме по 60, 80, а на нѣкои и по 200 лева. Това бѣ въ миналата сессия. Затова, прѣдлагамъ на тоя човѣкъ, като ще рѣшаваме да му се отпусне пенсия, да не бѣде по-малко отъ 60 лева, които ще бѣдѣт достатъчно за седмочленното му семейство да се прѣпитава.

М-ръ Ст. Стамболовъ: Г-да прѣдставители! За такива поборници има специаленъ законъ, и споредъ него и на тия които сж ранени, и на тия, които не сж ранени, давало се е извѣстно възнаграждение. Този поборникъ, съ нищо особено не се е отличилъ повече отъ другитѣ поборници, които сж получили какво и да е възнаграждение спорѣдъ закона. Така щото, азъ мисля, че просителтъ трѣбваше по-напрѣдъ да се отнесе до менъ, а не до Събранието. Ако да нѣмаше законъ, тогава щѣше да бѣде друга работата; но у насъ има законъ, за такива хора и въ закона е казано, че имъ се дава или пенсия, или земля, или едноврѣмenna помощъ за обзавѣдение. Ако ли поборникътъ умре, и остави жена и синове по-голѣми отъ 21 год., тогава нѣма какво да му се дава. Многото дѣца не сж причина за сиромашия, защото дѣцата съставляватъ богатство за хората.

Зарадъ туй, азъ моля, щото това прошение да не се разисква тукъ, а да се прати на менъ. Може да му дамъ още петъ лева, ако има нужда.

Доклад.: Дѣцата му сж петъ, отъ 11, 8, 6, 3 години и най-малкото е на една година. Тѣ сж показани годинитѣ имъ отъ Равнишката община.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение отъ г-на М-ра-Президента, щото това прошение да не се разисква тукъ въ Събранието, а да се прѣпрати въ М-рството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла. Който не приема това прѣдложение, да си вдигне ръката. (Никой не вдига). Приема се.

Доклад.: Прошение отъ Илия Пенчовъ Бойкинъ, жит. отъ гр. Панагюрище. Просителтъ казва, че още отъ 1876 год. почналъ да дѣйствува за народното ни освобождение. Въ врѣме на възстанието, той билъ въ четата на Бенковски, когото придружилъ до Тетевенския балканъ, гдѣто, при едно сблъскване на четата съ неприятеля, той билъ хванатъ отъ турцитѣ и докаранъ въ София, затворенъ въ тъмница, изложенъ на тежки истезания, и слѣдъ нѣколко мѣсеца билъ освободенъ. Сега билъ не здравъ и неспособенъ за работа, и като бѣденъ, проси да му се отпусне постоянна пенсия, за да може да поддържа семейството си. При прошениято му има приложено едно свидѣтелство отъ Панагорското общинско управление, съ което се удостоверява, че просителтъ е билъ отъ четата на Бенковски, — стр. 180 отъ запискитѣ по Българскитѣ възстания

отъ Зах. Стояновъ, — има осемчленно семейство и е въ твърдѣ бѣдно положение.

Комиссията е на миѣние да се отпуснатъ на просителя 40 лева мѣсечна пенсия.

Ив. Цвѣтковъ: Г-да прѣдставители! Въ закона за поборницитѣ и опълченцитѣ е казано, че М-рството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла може да даде на единъ такъвъ поборникъ пенсия до извѣстна сума — 25 лева, и съ това се удовлетворяватъ проситѣ на поборницитѣ и опълченцитѣ. Зарадъ туй, азъ моля, както това прошение, така и други подобни на него, да се не докладватъ за напрѣдъ въ Нар. Събрание, а да се испращатъ по-напрѣдъ въ М-рството, и като се намѣри, че съ прѣдвидената въ закона сума не могатъ да се удовлетворятъ, тогава само да се внасятъ тукъ, въ Нар. Събрание. Защото, така както е вървѣло до сега, ако и за напрѣдъ всички такива прошения се даватъ направо въ Събранието, мимо знанието на М-рството, и въпрѣки специалния законъ за поборницитѣ, съ това ний отнемаме правото на М-рството и занемарваме прѣдписанието на закона. Зарадъ туй, азъ моля Нар. Събрание да рѣши, щото за напрѣдъ всички прошения отъ опълченци и поборници да се пращатъ въ М-рството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, и, ако тамъ видятъ, че заслугитѣ на просителитѣ даватъ право на пенсия по-голѣми отъ прѣдвиденитѣ въ специалния за това законъ, тогава само да се внасятъ въ Нар. Събрание за удовлетворение.

Доклад.: Понеже се взема рѣшение и по-напрѣдъ по едно такава прошение, да се не докладва тукъ, а да се испрати въ М-рството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, за да направи то потрѣбното, сега и по това прошение нѣма защо да става и разискване по-нататкъ.

М-ръ Ст. Стамболовъ: Азъ мисля, подобни прошения да се подаватъ въ М-рството и слѣдъ като се опрѣдѣли прѣдвидената отъ специалния законъ пенсия, ако просителтъ бѣде недоволенъ, тогава да дохожда тукъ въ Нар. Събрание, щомъ се касае за по-голѣма заслужена пенсия. До сега М-рството е удовлетворявало всички просби, но просителитѣ като видѣха, че Нар. Събрание отпуска по-голѣми пенсии отъ тия, които закона опрѣдѣля, мнозина отъ тѣхъ прѣстанаха да дохождатъ при мене и почнаха да подаватъ своитѣ прошения направо тукъ, — нѣщо, което не трѣбва да се допуца поне за напрѣдъ. Защото, щомъ не имъ даваме отъ М-рството какъто искатъ пенсия, вратата тукъ за такива не сж затворени. Зарадъ туй, както каза и г-нъ Цвѣтковъ, такива прошения, които законътъ може да удовлетвори, да се испращатъ въ М-рството, и слѣдъ дадената пенсия, ако просителтъ е недоволенъ, тогава да се отнася до Нар. Събрание.

Доклад.: Съгласенъ съмъ. Има и други прошения, но тѣ сж за подданство и докладванието имъ се отлага.

Прѣдсѣд.: Дневний редъ, г-да прѣдставители, е исчерпанъ.

Г-нъ Божилю Поповъ има думата.

В. Поповъ: Извѣстно е на всички г-да прѣдстави-тели, че нашето първо Изложение на първий идущий Ноемврий ще се затвори. Азъ мисля, не ще бжде злѣ да се направи, щото Народното Прѣдставителство, въ него день, при закриванieto, да се намѣри тамъ, въ Пловдивъ. За това моля да се вземе сега рѣшение за туй, че до тогава не ще имаме друго засѣдание.

Колкото за условията по отиванieto и връщанieto, — то остава другъ въпросъ.

Прѣдсѣд.: Г-нъ М-рътъ на Финанситѣ ми събщи, че той се е распоредилъ да се поканятъ всички Г. г. прѣдставители за първий Ноемврий, да присѣдствуватъ при закриванieto на Изложението. Ако нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ не получи такава покана по погрѣшка, съобщеното тукъ отъ бюрото, да счита като покана, и да присѣдствува както при закриванieto, тѣй и на обѣда, който ще се даде по тоя случай.

Вас. Икономовъ: До колкото зная, има распоредя-ние, щото на 28-й т. м. да се събержтъ въ Изложе-нието всичкитѣ опълченци, и понеже между г-да прѣд-ставителитѣ има много такива, а до тогазъ нѣма да имаме друго засѣдание, за да имъ се разрѣши отпущкъ, азъ мисля, че може да имъ се разрѣши още сега, за да не искатъ единъ по единъ.

Прѣдсѣд.: Този въпросъ не може и да се разисква, понеже всѣки може да отсѣдствува единъ два дена като е свободенъ.

На дневний редъ за идущето засѣдание ще имаме доклади отъ разнитѣ комиссии.

(Звъни). Засѣданието се закрива.

(Закрито въ 10 часа и 15 мин. прѣдъ пладнѣ).

Прѣдсѣдателъ: П. Славковъ.

Подпрѣдсѣдатели: } Д. Петковъ.
Ив. Андоновъ.

Секретари: { Ив. Халачевъ.
Зах. Градинаровъ.
Я. Д. Матакиевъ.
Д-ръ Стояновичъ.
Д-ръ Сарж-Ивановъ.
Геор. Пеневъ.
М. Милевъ.
Хр. Лѣнарски.
Ясенъ Руселиевъ.
Якимъ Попповъ.

Секретари: { Ив. Бешевлиевъ.
Йовъ Титоровъ.
Ст. Х. Калчевъ.
Кост. Х. Калчевъ.
Ник. Момчовъ.
Ем. Начовъ.
Пенчо Кескиневъ.
П. Зографски.
Д-ръ Т. Гатевъ.

Началникъ на Стенографическото Бюро: Д. Йовевъ.